

**VARUH ODNOSOV
V VERIGI PRESKRBE S HRANO**
Republika Slovenija

Datum: 10. 05. 2019

ZADEVA: Poročilo o izvedenem pregledu izvedenih akcij treh trgovcev

UVOD

V mesecu marcu in aprilu sem pristopil k preveritvi izvajanja akcij trgovcev, ki so v svojih akcijskih ponudbah ponujali proizvode slovenskega izvora in slovenskih dobaviteljev in sicer goveje meso, svinjsko meso in izdelki iz svinjskega mesa, piščančje meso, jabolka. V vseh primerih je šlo za osnovno surovino iz Slovenije, razen v primeru svinjskega mesa, ki ga je trgovec tržil pod svojo blagovno znamko, tako sveže meso kot predelani proizvod. Poizvedbo sem izvedel pri trgovcih Mercator d.d., Energotuš in Spar d.d., (v nadaljevanju: kupci) in dobaviteljih Meso Kamnik d.d., Panvita Mir d.d., Celjske mesnine d.d. in Košaki TMI d.d., (v nadaljevanju: dobavitelji). Vsi pozvani kupci in dobavitelji, razen Košaki TMI, so se odzvali na izvajanje pregleda. Akcije so se izvajale v obdobjih od 27. 02. 2019 do 19. 03. 2019.

Namen pregleda je bil ugotoviti ali se pri izvedbi akcij upoštevajo določila zakona o kmetijstvu o nepoštenih praksah, ali se dejansko v akcijah pojavljajo reklamirani akcijski proizvodi, terminsko definiranje akcije, načini izvedbe akcije in dogovora o cenah in količinah, tako pri kupcih kot pri dobaviteljih.

S pregledom sem želel od kupcev pridobiti podatke o:

- Dogovorjenih količinah in dobavne cene za navedene artikle v akciji, vključno s strukturo definiranja cene dobavitelju za akcijo,
- Prodanih količinah navedenih artiklov v akciji,
- Postopkih v primeru neprodanih količin,
- Dogovoru z dobavitelji za možnost povečanja količin ob povečanjem povpraševanju potrošnikov,
- V primeru akcije jabolka pa tudi dobavitelje jabolka s količinami,
- Dodatnih pogojev akcije.

Od dobaviteljev pa sem s pregledom želel pridobiti podatke o:

- Dogovorjenih količinah in dobavnih cenah za navedeni artikel v akciji, vključno s strukturo definiranja cene za akcijo,
- dobavljenih količinah navedenega artikla v akciji,
- Postopku v primeru neprodanih količin,
- Dogovoru s trgovskim podjetjem za možnost povečanja dobave količin ob povečanem povpraševanju potrošnikov,
- Dodatnih pogojev akcije.

UGOTOVITVE

Ne glede na določila zakona o kmetijstvu se še vedno postavlja vprašanje pristojnosti izvajanja nalog varuha. Glede tega se še pridobivajo tudi pravna mnenja. Kar se tiče pogodb pa je bila podana pripravljenost tako na strani kupcev kot dobaviteljev, da si lahko pogodbe ogledam na sedežu podjetja. Cene za določene deležnike predstavljajo poslovno skrivnost,

VARUH ODNOSOV
V VERIGI PRESKRBE S HRANO
Republika Slovenija

za določene pa ne. Ne glede na to, pa so kupci in dobavitelji posredovali podatke, ki so bili s pregledom zahtevani oz. zaprošeni.

Kupci in dobavitelji imajo med seboj sklenjene pogodbe, ki so celoletne, s podpisom pogodbe dobavitelj s kupcem v nekaterih primerih podpiše tudi strinjanje s splošnimi pogoji, ki jih ima uveljavljene kupec. Kupci k akciji pristopajo na dva načina:

1. Kot promocija kupca, kar pomeni, da kupec artikle nabavi od dobavitelja po redni ceni, prodaja pa jih po akcijskih cenah. Kar pomeni, da kupec financira akcijo, dobavitelj pa je (ali pa tudi ne) udeležen pri promociji akcije, v katalogu. Glede na razpoložljive količine pri dobaviteljih, kupec izbere enega ali več dobaviteljev. V konkretnem pregledu sta na tak način poslovala dva kupca.
2. Kot akcija kupca, kar pomeni, da se kupec in dobavitelj dogovorita o terminu akcije, določita količine, kupec od dobavitelja nabavi artikel po redni ceni, po zaključku akcije kupec dobavitelju posreduje dobropis in obračuna stroške objave v katalogu ali pa se trgovec in dobavitelj dogovorita za akcijsko ceno in količine, ki se prodajajo po tej ceni. V konkretnem pregledu sta na tak način poslovala dva kupca.

Za potek same akcije kupec in dobavitelj ne sklepata posebnih pogodb. Dogovorita se za okvirne količine, ki jih usklajujeta ne dnevni bazi, glede na prodajo oz. potrebe kupca. Dodatnih posebnih pogojev akcij se ne postavlja, glede povečanja količin se dogovarjajo ustno, dobavitelji zagotavljajo samo dogovorjene količine, dodatne količine zagotavljajo samo v primeru, če so te količine na voljo. Glede neprodanih količin imajo dobavitelji izkušnje, da teh količin ni ali pa ne vedo koliko je neprodanih količin pri trgovcu. Kupec in trgovec se lahko tudi dogovorita, da akcijska cena velja do odprodaje dogovorjenih (naročenih količin).

V konkretnem pregledu pri dobaviteljih kot pri kupcih neprodanih količin ni bilo. Na podlagi predloženih dokumentov (dobavnice, naročilnice, dobropisi ...) so se naročene količine ujemale s prodanimi oz. obračunanimi količinami.

ZAKLJUČEK

Na podlagi konkretnega pregleda lahko zaključim, da so v tem konkretnem primeru:

- Kupci in dobavitelji imeli sklenjene pogodbe na letnem nivoju,
- Način poslovanja med kupci in dobavitelji je ustaljen, na podlagi dokumentov in razgovorov ne morem zaključiti, da uveljavitev zakona o kmetijstvu s 01. 01. 2019 predstavlja oviro,
- Da so potrošniki v akcijah kupovali artikle, ki so bili promovirani v akcijskih katalogih,
- Potrošnik iz katalogov pa ni mogel v vseh primerih izvedeti kdo so dobavitelji za določen artikel v akciji,
- V konkretnem pregledu ni prihajalo do nepoštenih praks, ki so definirane v Zakonu o kmetijstvu,
- S pregledi bom nadaljeval tudi v prihodnje, tudi na drugih sektorjih.

Igor Hrovatič
Varuh odnosov v verigi preskrbe s hrano